

Vasa Orden av Amerika

1896 **HISTORIK** 1946

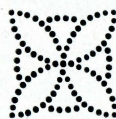
1896

1946

HISTORIK

Vasa Orden av Amerika

En revy över organisationens 50-
åriga verksamhet såsom sjuk-
och begravningshjälpförening
samt beivrare för svenskhetens
bevarande bland landsmän i
Förenta Staterna och Canada

Denna historik över Vasa Ordens av Amerika 50-åriga verksamhet är utgiven av Storlogens Exekutiva Råd — Material för boken har samlats och redigerats av Albin F. Wahlström med bistånd av Carl W. Johnson, George Hedman och Carl G. Nilson med flera

ETT HALVSEKEL — EN ÅTERBLICK

BENÄMNINGEN "Vasa" för vår orden har ej tillkommit av en ren tillfällighet, ty det är den gamle kung Gösta som fått skänka orden dess namn. Namnet Vasa förpliktar i synnerhet då det valts med avsiktlig symbolisk mening, — förpliktar oss att sträva för de ädla mål och höga ideal, som voro karaktäristiska för den förste av Vasar på Sveriges tron.

Inom oss skall alltid blodsarvets röst som ett starkt väckande eko av den store Gustaf Vasas ord och gärningar söka att i frukt-
bärande arbete giva liv och realitet åt Vasa Ordens valspråk: Sanning och Enighet.

Vi ha förmånen att fira 50:de året av Vasa Ordens verksamhet, och liksom dess pionjärer ej kunde veta vad framtiden skulle bära i sitt sköte, kunde de troligen ej heller bilda sig en föreställning om vår ordens nuvarande vida utsträckning och det stora inflytande den skulle utöva på denna kontinent, såväl som i Svea land. Detta tillfälle för Amerikas största svenska fristående förening att fira sitt 50-årsjubileum är särdeles gynnsamt, då storlogen — naturligt nog — samlats där Vasa Ordens vagga stod, i staten Connecticut. Det kommer att sporra oss i vårt arbete för en stor och ädel uppgift, den att bevara det rika svenska kulturarv vi fått från våra fäder.

Detta jubileum är ett hedersbevis, ej allenast för den första skaran av framsynta energiska män, som startade denna organisation, utan även för det ofantligt mycket större antal medlemmar av svensk härkomst, som sedermera slutit sig till den samma, bidragande med en värdefull insats till båtnad för bibehållande av de höga ideal, som utgöra grunden för ordens verksamhet. En stegrad uppskattning av det hit medförda fädernarvet — ett starkt karaktärsdrag och en rik kulturell bakgrund — samt en alltmer framträngande önskan att i adoptivlandet vara såväl en förbindelselänk för dessas bevarande och fortplantning som också ett gemensamt finansiellt skydd i händelse av sjuk-

dom, nöd eller dödsfall eldade ordens grundläggare till deras epokgörande handling. Dessa tankar gavs uttryck i vad vid organiseringen antogs såsom ordens ändamål och uppgifter: De kulturella genom den sociala kontakten och i meningsutbyte på svenska; de pekuniära genom föreskrifter att upprätta fonder för utbetalande av sjuk- och begravningshjälp. Under tidens lopp upptogs andra problem såsom särskild hjälp för nödställda åldringar och de långvarigt sjuka, bildande av barn- och ungdomsklubbar för framtida utveckling samt en mera intensiv kulturell verksamhet.

Vasa Ordens uppkomst och dess förberedande arbete.

I slutet av 1880-talet fanns inom staterna Connecticut, New York och Pennsylvania en sammanslutning av flera självständiga svenska föreningar, som hade existerat under flera år under namnet Allmänna skandinaviska föreningen i Amerika. Dessa föreningar voro sammanbundna för det mesta i namn, ty de hade knappast något annat gemensamt, vare sig i arbetsordning eller ekonomi. Ehuru flera av dess medlemmar kunde inse bristerna, hade de ej erfarenhet nog av en nationell

organisation för att rekommendera eller göra något i förbättringsväg. Samfundet upplöstes därför vid sitt sista möte i Hartford, Connecticut, 1890.

Idén om en effektiv sammanslutning hade dock ej övergivits, utan förmänerna därav dryftades fortfarande inom de svenska sjukhjälpsföreningarna i staten Connecticut och den 29 september 1895 inbjöd George K. Rose intresserade till ett möte i sitt hem, 273 Munson street, New Haven. Den första som övergick från ord till handling var dock föreningen Vega i New Britain, genom utsändandet av en inbjudan till samtliga föreningar inom staten den 2 november 1895 med anmodan att utse en delegat, som tillika med övriga intresserade skulle sammanträffa den 18 februari 1896 i syfte att uppnå en sammanslutning.

ALBIN F. WAHLSTRÖM
Washington, D. C.

udpunkterna i diskussionen skulle bli-
va: 1) föreningar, som sluta sig till förbundet, måste
ta som slutna eller hemliga föreningar; 2) för-
et skulle styras av en storloge med deputerar
från varje förening; 3) utarbetande av stad-
för storlogen eller anordning därom; 4) be-
ma vad övrigt må framställas.

Enna inbjudan hörsammades av sex förening-
som vardera sände en delegat med ytterli-
en från föreningen Vega. Till ordförande
gs Nils Pearson och till sekreterare Hjalmar
ison, båda från Vega. Övriga delegater voro:
rew Williams, föreningen Norden, Hartford;
ge K. Rose, föreningen Vikingen, New Haven;
s Almqvist, föreningen Kronan, Middletown;
les F. Norén, föreningen Svea, Bridgeport, och
G. Kempe, föreningen Kronan, Danbury, alla
necticut.

å detta möte stadfästes huvudpunkterna, fram-
la i inbjudan, samt beslöts att verksamhets-
t skulle tills vidare begränsas inom staten
iecticut. En kommitté, bestående av Nils
son, George K. Rose och Andrew Williams, till-
s att utarbeta stadgar och ritual med anmo-

dan att pålysa organisationsmöte efter fullbordat
arbete.

Efter kommitténs sjätte och sista möte var dess
ålagda arbete fullbordat, varför inbjudan sändes
till de intresserade föreningarna med begäran att
de skulle bli representerade av f. d. ordföranden
vid ett möte att hållas i New Haven den 18 septem-
ber 1896 i och för sammanslutning.

Organisationsmötet.

Före organisationsmötet, som hölls på den ut-
satta tiden, hade två föreningar, Svea i Bridgeport
samt Kronan i Middletown, redan dragit sig ifrån
företaget, varför endast fyra föreningar med tret-
ton delegater voro representerade. Som ordförän-
de tillsattes Ernst Vänn och som sekreterare Nils
Pearson, båda från föreningen Vega.

Det beslutades att de representerade förenin-
garna skulle ingå gemensamt i en organisation
med namnet Vasa Orden av Amerika, det sista or-
det i namnet med tanke på ordens vidare ut-
sträckning. Upphovsmannen till detta för oss så
minnesrika namn var George K. Rose, som därmed
avvek från föregående praxis att använda "sven-
ska" eller "skandinaviska" namn, men som än-
dock lyckades pålysa det svenska ursprunget. Den-
ne man, som var född här i landet men ändå be-
härskade det svenska språket fullkomligt, förtjä-
nar en särskild eloge — detta sagt utan att där-
med förringa de andra pionjärernas medverkan —
för sitt betydelsefulla arbete för Vasa Orden under
dess mest kritiska period — begynnelsen. Hans
mångåriga erfarenhet som tjänsteman i flera ame-
rikanska föreningar kom väl till pass för Vasa Or-
dens fromma, i synnerhet då antalet erfarna män i
början var begränsat.

Konstitutionskommitténs väl utarbetade förslag
till stadgar och ritual gillades och godkändes en-
hälligt vid mötet, likaså en förelagd sammanfatt-
ning av de riktlinjer, som borde följas för att fylla
en uppgift som självhjälpsorganisation samt som
en fostrande sammanslutning i kulturellt, mora-
liskt och socialt hänseende bland män och kvin-
nor av svensk stam. I sammanhang med detta må
nämnas, att dessa principer äro i minsta detalj de-
samma än i dag.

Ett kort utdrag om ordens ändamål är: Att
förmedelst inkomster från inträdesavgifter, må-
nadsavgifter, donationer, ränta å deponerade me-
del och annat upprätta och bibehålla fonder för
utbetalande av pekuniärt understöd till dess med-
lemmar, om de genom sjukdom eller olyckshändel-
se skulle bli oförmögna att arbeta eller själva

NILS PEARSON†
Ordens Förste Stormästare (1896—1901)

sörja för sitt uppehålle; att upprätta och vidmakt-
hålla fonder för utbetalande av begravningshjälp
till avlidna medlemmars berättigade anhöriga i en-
lighet med för detta ändamål särskilt utfärdade
stadgar; att i moraliskt, intellektuellt och socialt
hänseende söka utbilda dess medlemmar och höja
deras anseende som representeranter för den svenska
nationen.

Därmed var distriktslogen n:r 1 i den nystar-
tade Vasa Orden av Amerika stiftad, och det är
från detta möte, som orden officiellt räknar sin till-
varo. En fullständig styrelse valdes med C. W.
Malmquist som distriktsmästare samt George K.
Rose som distriktssekreterare, båda från förenin-
gen Vikingen i New Haven.

Eftersom en storloge ännu inte hade organise-
rats, tillsattes för detta ändamål en kommitté, be-
stående av Nils Pearson, Thure S. Lilja, George K.
Rose, Andrew Williams, Louis Anderson, med C. W.
Malmquist ex-officio medlem.

Organisering av storlogen.

Något över sex månader efter organiserings-
mötet, närmare bestämt den 30 Mars 1897, sam-
manträdde den för ändamålet tillsatta kommittén
för att organisera en storloge.

Dessförinnan hade emellertid uppstått en agita-
tion i tvenne föreningar mot den föreslagna orga-
nisationsplanen. Den enighet som präglade dele-
gaterna vid organiseringsmötet hade ej motsva-
rande eko från alla deras respektive föreningar.
Föreningen Vega, som tog initiativet till sam-
manslutningen, var en av dem, som nu förkastade
densamma, oaktat dess representeranter, Nils Pear-
son inberäknad, hade varit bland de ledande kraf-
terna och haft en framstående roll i förberedel-
sena. Den andra föreningen var Vikingen, som
ävenså nekade att ingå i Vasa Orden. Den egent-
liga orsaken till denna ändrade åsikt må tillskri-
vas farhågan att deras kassor skulle övertagas av
Vasa Orden.

Sålunda var det endast två föreningar som
kvarstodo, Norden i Hartford och Kronan i Danbu-
ry; de äro ännu i dag n:r 1 och n:r 2 bland Vasa
Ordens alla loger.

Vid detta Vasa Ordens första storlogemöte val-
des till stormästare Nils Pearson och till sekrete-
rare George K. Rose.

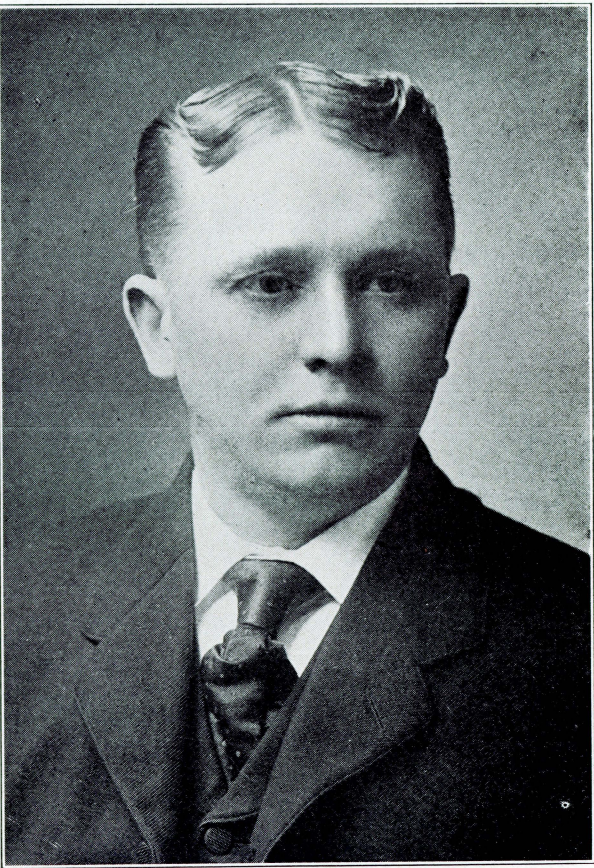
Beslut fattades att inkorporera Vasa Orden av
Amerika under staten Connecticut's lagar och an-
hålla om stiftelseurkund. Diskussion förekom även
om anskaffande av emblem, ordensmärken och

blanketter för lokallogernas fribrev, vilket upp-
drag blev anförtrott åt C. W. Malmquist.

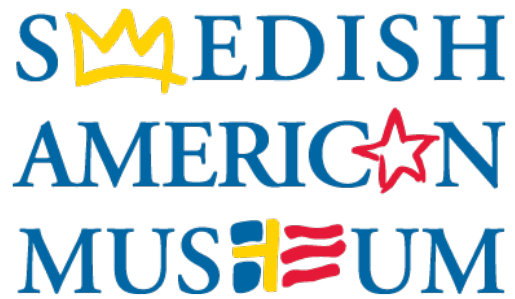
Första decenniet.

Som förut nämnts kvarstodo endast två av de
ursprungliga sex föreningar, vilka hörsammade
den ursprungliga inbjudan till sammanslutning,
men denna blygsamma början, orsakad av tidiga-
re motgångar, avskräckte ej de ledande kraf-
terna, utan snarare sporrade dem till förnyade an-
strängningar, så att inom de närmast följande må-
naderna efter organiseringen bildades nya loger i
flera större svenskecentra i Connecticut: Birger
Jarl n:r 3 i New Haven, Gustaf Vasa n:r 4 i Wal-
lingford och Tegnér n:r 5 i New Britain.

När föreningen Vega, som gav upphovet till det
förbund, som startats, nekade att själv ingå i det-
samma, blev följderna att somliga av dess medlem-
mar organiserade en ny loge, som införlivades
med Vasa Orden den 28 december 1896 under nam-
net Tegnér n:r 5 med 21 stiftelsemedlemmar och
Nils Pearson som förste ordförande. Påföljande
möte ökades medlemsantalet till 77.

GEO. K. ROSE†
Ordens Andre Stormästare (1901—1903)

This archival record has been partially scanned, including covers and initial pages for each issue. For more information about a particular issue of this publication, please contact the Swedish American Museum Curator.

